

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

W SPRAWIE PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW PRAWA PRACY W SUPER- I HIPERMARKETACH

Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu w dniu 21 września 2006 r. zapoznała się z informacją przygotowaną przez Głównego Inspektora Pracy w sprawie przestrzegania przepisów prawa pracy w super - i hipermarketach.

Z przedstawionej informacji wynika, że od 1999 roku Państwowa Inspekcja Pracy objęła kompleksowymi kontrolami handlowe placówki wielkopowierzchniowe, w zakresie przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

W 2005 roku kontrolami objęto 25 sieci handlowych działających na obszarze całego kraju. Skontrolowano 52 placówki zatrudniające 12.119 pracowników, czyli mniej niż w roku 2004 (66 placówek i 10.705 pracowników) i w roku 2003 (139 placówek i 35.765 pracowników).

Przeprowadzone kontrole wykazały, że w zakresie nieprzestrzegania prawa pracy do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należało:

- nieudzielanie zaległych urlopów wypoczynkowych (54 % skontrolowanych placówek),
- niewłaściwe prowadzenie ewidencji czasu pracy (50 % skontrolowanych placówek),
- niewłaściwe wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe (44 % skontrolowanych placówek).

W zakresie technicznego bezpieczeństwa pracy najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- zaplecza higienicznosanitarnego (62 % skontrolowanych placówek),
- braku ładu i porządku na drogach transportowych (61 % skontrolowanych placówek),
- niewłaściwego składowania towarów (45 % skontrolowanych placówek).

Należy podkreślić, że naruszenia te mają miejsce nie tylko w placówkach małych, ale również w sieciach handlowych, które są w dobrej kondycji finansowej i posiadają wyspecjalizowane służby realizujące obowiązki pracodawcy wynikające z przepisów prawa pracy, w tym służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1097 decyzji nakazowych i 729 wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych. W związku ze stwierdzonymi wykroczeniami inspektorzy pracy ukarali mandatami 54 osoby, co wobec niskiej wysokości mandatów, dało łączną kwotę 37.550 złotych. W 23 przypadkach rażącego naruszenia przepisów, stwarzającego bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia, inspektorzy pracy wydali decyzje o wstrzymaniu pracy.

Stwierdzono pewną niewielką poprawę w zakresie przestrzegania przepisów prawa pracy, dotyczących: urlopów wypoczynkowych, czasu pracy i wypłaty wynagrodzeń za godziny nadliczbowe. Jednak za niepokojące należy uznać zjawisko wzrostu odsetek placówek, w których stwierdzono wykroczenia dotyczące technicznego bezpieczeństwa pracy, czemu Państwowa Inspekcja Pracy powinna w przyszłości poświęcić więcej uwagi.

Przedłożony materiał wykazał, że poziom przestrzegania w super- i hipermarketach przepisów prawa pracy jest nadal wysoce niezadowalający, przy czym szczególny niepokój wzbudzają przypadki rażącego ich naruszenia, powodującego bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia pracowników.

W ocenie członków Rady Ochrony Pracy kontrola przestrzegania prawa pracy w dużych sieciach handlowych powinna być nadal zadaniem priorytetowym w planach kontroli Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2007 i lata następne, aż do chwili osiągnięcia widocznych rezultatów. Rada uznaje także za słuszne okresowe dokonywanie rekontroli, co pozwoli na zapewnienie wzmoczonego nadzoru nad placówkami, w których skala stwierdzanych naruszeń jest duża i stan ten nie ulega poprawie. Rada zaleca, aby w związku z kompleksowymi kontrolami placówek wielkopowierzchniowych nie zaniedbano kontroli w pozostałych placówkach handlowych, w których także stwierdzano nieprzestrzeganie przepisów prawa pracy. Rada zwraca szczególną uwagę na potrzebę wzmocnienia działań prewencyjnych, upowszechniania dobrych praktyk w kształtowaniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w tym dynamicznie rozwijającym się sektorze gospodarki.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ochrony Pracy

Poseł Stanisław Szwed

Warszawa, dnia 24 października 2006 r.